

BILAGOR.

Förslag

till

Lag angående jernvägs innehafvares och egares ansvarighet för skada i följd af jernvägens drift.

1 §.

Med jernväg förstås i denna lag sådan staten eller annan tillhörig jernväg, å hvilken befordran af person eller gods verkställes medelst ångkraft.

Varder, under pågående anläggning af jernväg, densamma eller någon del deraf befares med lokomotiv, skall äfven i afseende å sådan ofullbordad jernväg denna lag tillämpas.

2 §.

Har i följd af jernvägs drift någon ljutit döden eller lidit kroppsskada och ligger vållande dertill jernvägens förvaltning eller betjening till last, ersätte jernvägens innehafvare skadan såsom om han sjelf vållat densamma.

3 §.

Var den, som i följd af jernvägs drift blifvit dödad eller skadad, dervid anställd i samma jernvägs tjänst eller arbete och med förrättande af tjänsten eller arbetet sysselsatt, vare, ändå att icke någon annan af jernvägens folk vållat skadan, jernvägens innehafvare skyldig gälda skade-

stånd enligt de i 1, 2 och 4 §§ af 6 kapitlet strafflagen stadgade grunder, der icke han, som skadan led, genom öfverträdelse af gällande föreskrifter eller annan grof vårdslöshet sjelf ådragit sig skadan.

Varder den, som är anställd i jernvägens tjänst eller arbete, under förrättandet deraf dödad eller skadad i följd af annan jernvägs drift, och är icke sistnämnda jernvägs innehafvare på grund af 2 § pliktig ersätta skadan, hafve innehafvaren af den jernväg, i hvars tjänst eller arbete den dödade eller skadade var stadd, samma skyldighet att gälda skadestånd, som enligt hvad nyss är sagdt skolat åligga honom, om skadan timat i följd af driften af hans egen jernväg.

4 §.

Är den, som blifvit skadad, i följd deraf berättigad att från kassa, som helt och hållet eller i väsentlig mån bildats genom bidrag af jernvägens innehafvare, erhålla pension eller annat understöd, eller har den skadade på bekostnad af jernvägens innehafvare blifvit försäkrad mot olycksfall, skall, i den mån skadan sålunda varder ersatt, jernvägens innehafvare njuta befrielse från ersättnings-skyldighet.

5 §.

Kommer eld lös i följd af gnistor från lokomotiv eller i annat jernvägsfordon anbragt eldstad, och sker derigenom skada å fast egendom eller ock lös, som icke af jernvägens förvaltning eller betjening för befordran mottagits, ersätte jernvägens innehafvare skadan.

Har skadan icke sin orsak i vårdslöshet i afseende å jernvägens drift, och är antingen egaren af den egen-

dom, som blifvit skadad, jemlikt åtagande eller på annan grund pligtig att sjelf vidkännas den från jernvägstrafiken härrörande eldfara eller ock skadan föranledd derigenom, att annan än jernvägens innehafvare, efter det jernvägens anläggning påbörjades, utanför jernvägens område på kortare afstånd från närmaste jernvägsspår än 30 meter upplagt brännbart löst gods utan säkert skydd eller uppfört byggnad af eller täckt förut uppförd byggnad med lätt antändligt ämne eller vidtagit annan dylik åtgärd, som uppenbarligen i väsentlig mån ökat den från jernvägstrafiken hotande eldfara; då vare jernvägens innehafvare från ersättningsskyldighet fri.

Lag samma vare, der egaren af den egendom, som blifvit skadad, genom underlåtenhet att fullgöra honom jemlikt åtagande eller på annan grund gentemot jernvägens egare eller innehafvare åliggande skyldighet sjelf föranledd skadan.

6 §.

Varder annorledes, än i 5 § sägs, gods, som icke af jernvägens förvaltning eller betjening för befordran mottagits, i följd af jernvägens drift skadadt, och ligger vållande dertill jernvägens förvaltning eller betjening till last, ersätte jernvägens innehafvare skadan.

7 §.

Låter innehafvare af jernväg driften af densamma i större eller mindre omfattning besörjas af personer, som icke äro i jernvägens tjänst anstälde, skola de, såvidt angår den befattning de taga med jernvägens drift, i afseende å bestämmelserna i 2, 5 och 6 §§ anses såsom tillhörande jernvägens förvaltning eller betjening.

Hvad nu är sagdt gälle icke om den, som, medan han är i en jernvägs tjenst eller arbete, inom samma jernvägs område tager befattning med annan jernvägs drift.

8 §.

Begagnas bangård eller annat jernvägsområde af två eller flera jernvägar gemensamt, svare för skada, som der i följd af ena eller andra jernvägens drift timar af sådan beskaffenhet som i 2 eller 6 § sägs, innehafvaren af den jernväg, hvärs folk vållat skadan. Är skadan vållad af personer, anstälde vid särskilda jernvägar, vare dessa jernvägars innehafvare, en för alla och alla för en, ansvarige för skadan och dele sinsemellan densamma lika.

Är skadan sådan, som i 5 § sägs, ansvare derfor innehafvaren af den jernväg, från hvärs fordon elden kommit.

9 §.

Jernvägs egare, som åt annan öfverlåter nyttjanderätten till sin jernväg, vare för skada, som derefter i följd af jernvägens drift timar, ansvarig lika som jernvägens innehafvare, dock ej med annan sin egendom, än jernvägen och hvad dertill hör enligt 1 § af förordningen innefattande särskilda föreskrifter angående lagfart, in-teckning och utmätning af jernväg så ock i fråga om förvaltningen af jernväg under konkurs den 15 Oktober 1880, och söke sitt åter af jernvägens innehafvare.

10 §.

Hvad jernvägs innehafvare utgifvit i ersättning för skada, som af annan vållats, eger den förre söka åter af den, som vållat skadan, der icke han, som skadan

led, sjelf föranledt densamma och det oaktadt enligt 3 § är berättigad att njuta skadestånd.

11 §.

I fråga om jernvägs innehafvares eller egares ansvarighet för skada å gods, som jernvägens förvaltning eller betjening för befordran mottagit, gälle hvad derom är eller framdeles varder särskildt stadgadt.

Motiv.

Förevarande lagförslag har, såsom de deri intagna bestämmelser närmare utvisa, till ändamål att reglera den innehafvare och egare af jernväg åliggande ansvarighet för skada, som genom jernvägens drift tillfogas annan till person eller sådan egendom, som icke för befordran öfverlemnats till jernvägen. Hvad deremot angår sådant gods, som jernvägens innehafvare mottagit för befordran, så uppkommer genom mottagandet mellan honom och afsändaren ett obligatoriskt förhållande, hvars beskaffenhet för närvarande bestämmes, beträffande statens jernvägar, genom det af konungen för trafiken å nämnda jernvägar utfärdade reglemente den 4 April 1862 och, hvad enskilda jernvägar vidkommer, genom det trafikreglemente, som konungen jemlikt kongl. kungörelsen den 11 December 1874 för hvarje i förevarande lagförslag afsedd enskild jernväg fastställer innan densamma får öppnas för allmän trafik.

1 §.

Den grund, hvarpå förevarande lagförslag väsentligen hvilat, är, såsom lättligen inses, den, att jernvägsdrift är en rörelse, som väl å ena sidan bereder samhället så vidsträckt gagn, att dess ändamålsenliga utöfvande ej må på något sätt hindras, men å andra sidan kräfver en mer

än vanlig omsorg och noggranhet i afseende å bedrifvandet af rörelsen, så framt icke det afsedda gagnet skall förbytas i olycka och förderf för människor och egendom. Då jernvägsdriftens farlighet företrädesvis beror derpå, att trafiken å jernväg i regeln besörjes medelst ångkraft, så följer häraf, att i de undantagsfall, då för trafikerandet af jernväg användes annan kraft än ånga, den föreslagna lagen icke bör ega tillämplighet, men att, derest en under anläggning varande jernväg, såsom ofta är händelsen, befares med lokomotiv, samma lag bör gälla äfven i afseende å sådan ofullbordad jernväg.

2 §.

Med hänsyn särskildt till jernvägsdriftens farlighet icke allenast för dem, som dermed taga befattning, utan äfven för allmänheten, är det uppenbarligen af synnerlig vigt, att endast sådana personer, som besitta nödig skicklighet och erfarenhet i jernvägsdriften och tillika gjort sig kända för pligttrohet och nit, varda deri använde. Häraf följer, att det måste anses såsom en oeftergiffig pligt för jernvägs innehafvare att noga se sig före vid valet af dem, åt hvilka besörjandet af jernvägens drift anförtros; och då det enda lämpliga och fullt verksamma medel att förmå jernvägs innehafvare att fullgöra denna sin pligt torde bestå deri, att han i så måtto varder ansvarig för sin jernvägspersonalas fel och försummelser i tjensten, att honom åligger att upprätta all derigenom uppkommen skada lika som om han sjelf vållat densamma, har en sådan jernvägsinnehafvare åliggande ansvarighet utgjort den ledande grundsatsen vid upprättandet af förvarande lagförslag.

Den i förslagets 2:dra § med tillämpning af berörda grundsats uppställda allmänna regel, att jernvägs innehafvare är ansvarig för all genom jernvägsdriften uppkommen skada å person, som vållats af jernvägens förvaltning och betjening, är, såsom ordalagen i samma § torde utmärka, afsedd att gälla, ehvad den dödade eller skadade, då olyckan timade, var anställd vid jernvägen eller såsom passagerare åtföljde bantåg eller af annan anledning befann sig å jernvägens område eller i dess närhet, hvarvid dock är att märka, att jernvägs innehafvares ansvarighet, hvad jernvägens egen personal angår, är enligt förslagets 3 § i så måtto vidare utsträckt, att skada, som i följd af jernvägs drift drabbar någon af jernvägens personal under förrättande af tjenst eller arbete för jernvägen, skall, ändå, att icke någon annan af samma personal vållat skadan, och således äfven om skadan timat af rätt våda eller vållats af någon, som icke hör till jernvägspersonalen, ja till och med om den skadade genom vårdslöshet af mindre svår beskaffenhet sjelf ådragit sig skadan, ersättas af jernvägens innehafvare.

Att i den föreslagna lagtexten närmare utveckla och förklara hvad begreppet af vållande innebär, har synts mindre lämpligt; dock torde det här icke vara ur vägen att påpeka, att en skada lär böra anses vållad af jernvägens personal icke blott då den uteslutande är föranledd genom nämnda personals fel eller försummelse i tjensten, utan äfven då den ifrågavarande skadan, ehuru närmast framkallad af annan orsak t. ex. en naturtilldragelse eller annans brottsliga tilltag, dock tillika indirekt härrör deraf, att någon af jernvägens folk

eftersatt den omtänksamhet och vaksamhet, som honom ålegat.

Då jernvägens innehafvare enligt förevarande paragraf är skyldig att ersätta den deri omförmälda skada såsom om han sjelf vållat densamma, torde häraf vara uppenbart, att berörda ersättningsskyldighet är af principal beskaffenhet och således kan mot honom göras gällande, oberoende deraf huruvida talan föres mot den eller dem, som vållat skadan, äfvensom att jernvägsinnehafvarens ersättningsskyldighet i detta fall normeras af de i 6 kapitlet strafflagen meddelade regler för skadestånd i brottmål.

3 §.

Enär det icke kan undgås, att de, som användas i jernvägs tjänst eller arbete, derunder utsättas för faror af mångahanda slag, kan det näppeligen anses billigt, att jernvägens tjänste- och arbetarepersonal skulle ensam bära det med tjänsten eller arbetet förknippade äfventyr af icke allenast ett personligt lidande, som i sjelfva verket icke står att godtgöra, utan derjemte den förmögenhetsförlust, hvilken är en ovilkorlig följd af hvarje svårare kroppsskada. Den risk, enhvar af jernvägens personal i berörda afseende löper, är något, som aldrig låter sig på förhand beräknas och således icke heller kan läggas till grund för bestämmande af den lön, som hvarje särskild befattning vid jernvägen skäligen bör betinga. Vid sådant förhållande synes rättvisan fordra att skada, hvaraf, i följd af jernvägsdriften, någon af driftpersonalen utan sitt eget förvållande träffas medan han är med jernvägens tjänst eller arbete sysselsatt, skall, ändå att icke någon

annan af samma personal vållat skadan och denna följaktligen antingen timat af våda eller vållats af någon, som icke hör till driftpersonalen, så vidt den står att godtgöra, ersättas af jernvägens innehafvare, hvilken således i förhållande till sin personal kommer i en ställning, liknande den, som en försäkringsgifvare intager till dem, hvilka hos honom vunnit försäkring mot olycksfall. Men enär det vidare svårligen kan förekommas, att i jernvägs- trafikken inträffa sådana oförutsedda fall, der trafikens säkerhet väsentligen beror af dess betjenings rådighet och oförskräckhet, måste det i jernvägsdriftens eget intresse vara angeläget att, såvidt möjligt är, söka förebygga att driftpersonalen må känna sig frestad att företrädesvis sörja för sin egen trygghet och sätta trafikens säkerhet i andra rummet. En sådan frestelse skulle dock otvifvelaktigt framställa sig för jernvägspersonalen, derest lagstiftningen ålade den att sjelf vidkännas all sådan i tjensten ådragen skada, som kunde anses hafva härrört från den skadades egen oförsigtighet.

På dessa grunder har, hvad angår sådan kroppsskada, som i följd af jernvägsdrift drabbar jernvägens personal under dess förrättande af tienst eller arbete för jernvägen, jernvägsinnehafvarens ansvarighet blifvit genom förslagets 3 § sålunda utsträckt, att sådan skada skall af honom ersättas, der icke den, som lidit skadan, sjelf ådragit sig densamma genom öfverträdelse af gällande föreskrifter eller annan grof vårdslöshet.

Det torde måhända invändas, att föreskriften om jernvägs innehafvares ansvarighet äfven för sådan skada, som dess personal genom ringare vårdslöshet ådrager sig i tjensten, är egnad att, tvärt emot syftet af berörda före-

skrift, medföra den verkan, att jernvägspersonalens vak-samhet slappas och trafikens säkerhet dymedelst minskas; men enär det ansvar och den ersättningsskyldighet, hvar-för enhvar af jernvägspersonalen enligt nu gällande lag utsätter sig, derest han genom vårdslöshet i tjensten, vare sig gröfre eller mindre, tillskyndar annan person skada, icke genom förevarande förslag blifvit i något afseende upphäfda eller inskränkta, lärer en sådan verkan af den ifrågavarande föreskriften, som nyss är omförmäld, icke med skäl vara att befara; hvaremot samma föreskrift, såsom uppenbarligen tjenande att göra den vid jernvägen austälde mindre rädd om sin egen person, svårligen kan annat än befrämja jernvägstrafikens säkerhet.

Då det icke kan vara rimligt, att jernvägs innehaf-vares skyldighet att ersätta skada, som i följd af jern-vägens drift drabbar dess personal, skulle under något för-hållande blifva större eller vidsträcktare än om han sjelf vållat skadan, innehåller förslaget, att de i 1, 2 och 4 §§ af 6 kapitlet strafflagen stadgade grunder skola tillämpas äfven å jernvägs innehafvares ersättningsskyldighet enligt förslagets förevarande §.

Enahanda ansvarighet gent emot jernvägens tjenste-eller arbetarepersonal, som enligt 1 punkten af denna paragraf ålagts jernvägens innehafvare i händelse till följd af driften af hans egen jernväg någon af samma personal under förrättande af jernvägens tjänst eller ar-bete skadas, torde äfven åligga jernvägsinnehafvaren i det fall, att, såsom ofta kan inträffa isynnerhet å stationer, som äro gemensamma för flere jernvägar, någon af hans folk under utöfning af tjensten eller arbetet för hans jernväg lider skada i följd af annan jernvägs drift och

sistnämnda jernvägs innehafvare icke på grund af förslaget 2 § är pliktig att ersätta skadan. Föreskrift här- om är intagen i 2 punkten af förevarande paragraf.

4 §.

För den vid statens jernvägstrafik anställda personal har genom bidrag, som lemnats och fortfarande lemnas dels af staten och dels af samma personal, åstadkommits en pensionsinrättning, hvarifrån hvarje delegare i inrättningen, hvilken till följd af kroppsskada, som han i tjensteutöfning vid statens jernvägstrafik sig ådragit, icke vidare kan sin befattning behörigen sköta och förden- skull afskedas, är berättigad ett erhålla viss årlig pension under sin återstående lifstid. Der någon vid statens jernvägstrafik anställd person på sådant sätt helt och hållet eller delvis vinner ersättning för en i tjensten erhållen kroppsskada, torde staten, änskönt bemålde person sjelf betalt bidrag till pensionsinrättningen, böra få räkna sig nämnda ersättning till godo och således, på grund af den jernvägs innehafvare enligt förslaget åliggande ansva- righet för dylik skada, endast hafva skyldighet att fylla hvad, med beräkning af pensionen, möjligen brister i fullt skadestånd; ty eljest skulle kroppsskadan kunna lända den skadade personen till vinning, hvilket strider mot det med såväl pensionsinrättningen som förevarande lagförslag åsyftade ändamål. Samma förmån har enligt förslaget ansetts böra komma innehafvare af enskild jern- väg till godo, der pensionsinrättning eller annan under- stödsanstalt blifvit för jernvägens personal bildad på be- kostnad väsentligen af jernvägens innehafvare. Lika- ledes torde, i händelse jernvägs innehafvare låtit, på sin

bekostnad, mot olycksfall försäkra jernvägens personal i särskild försäkringsinrättning, jernvägens innehafvare, i den mån en i följd af jernvägsdriften timad kroppsskada på sådan grund varder af försäkringsinrättningen ersatt, böra njuta befrielse från ersättningsskyldighet.

Derest någon till följd af jernvägsdrift luter döden, skall skadestånd till make eller barn, som den döde efterlemnad, enligt hvad förslagets 2 och 3 §§ innebära, jemfördt med 6 kapitlet 4 § strafflagen, icke under något förhållande utgå, med mindre samma make eller barn sakna nödigt underhåll. Häraf följer, att, der make eller barn efter någon, som till följd af jernvägsdrift luttit döden, ehvad han tillhör jernvägens personal eller icke, genom dennas försäkring mot olycksfall eller på annat sätt beredts tillräckliga medel till sin bergning, jernvägens innehafvare är från ersättningsskyldighet fri, oberoende deraf huruvida de för den efterlemnade familjens försörjning nödiga medel vunnits på bekostnad af jernvägens innehafvare eller annan person.

5 §.

Såsom förut blifvit sagdt, är förevarande lagförslag väsentligen uppgjort i öfverensstämmelse med den grundsats, att jernvägs innehafvare skall stå i ersättningsansvar för den af jernvägens förvaltning eller betjening genom fel eller försummelse i tjensten vållade skada. Men i förslagets nu ifrågavarande § är jernvägs innehafvares ansvarighet än vidare utsträckt i så måtto, att han, hvad särskildt angår den skada å egendom, som uppkommer genom eldgnistor från lokomotiv eller i annat jernvägsfordon anbragt eldstad, i regeln har skyldighet att ersätta

sådan skada, ehvad den har sin orsak i vårdslöshet i afseende å jernvägens drift eller icke.

Något fullt verksamt medel till förekommande deraf att, vid eldning af lokomotiv för erhållande af nödig ångkraft, eldgnistor utsläppas från lokomotivets skorsten är hittills icke uppfunnet. Hvarje i jernvägens närhet befintligt, brännbart föremål utsättes följaktligen genom jernvägens trafikerande medelst lokomotiv särdeles under väderleksförhållanden, som äro gynnande för elds utbrott och spridning, för större eller mindre eldfara, äfven om trafiken besörjes med all möjlig omsorg och försigtighet. Vål är det sant att, enligt hvad erfarenheten ådagalagt, den eldfara, som jernvägstrafiken medför, icke är synnerligt stor, der icke jernvägen angränsas af mosse, ljung- eller skogsmark eller ock byggnader, täckta med halm eller annat lätt antändligt ämne, befinna sig i jernvägens närhet; men enär jernvägarne i vårt land till stor, om icke större del äro anlagda å mark af berörda beskaffenhet, har den från jernvägstrafiken hotande eldfara i Sverige en ganska betydlig utsträckning. Då det svårligen kan förnekas, att den, som företager en handling oakadt han på förhand vet att han derigenom utsätter annans egendom för en bestämd och omedelbar fara att skadas, är, äfven om staten, såsom förhållandet är med jernvägstrafiken, med hänsyn till dess nytta för det allmänna ansett sig böra tillåta företaget, dock, derest den befarade skadan verkligen inträffar, betydligt närmare att vidkännas densamma, än den skadade egendomens egare, som icke på något sätt gifvit anledning till skadan, torde, huru angeläget det än må vara att jernvägsdriften ej betungas med alltför svåra villkor, rättvisa och billighet

fordra, att jernvägs innehafvare sjelf bär den med jernvägs-
trafiken oundgängligen förbundna fara och i följd deraf har
skyldighet att ersätta den på förut omförmälda sätt upp-
komna eldskada å annans egendom, ända att den icke här-
rört från vårdshöshet i afseende å jernvägens drift.

Denna i början af förevarande § uppställda allmänna
regel har dock ansetts tarfva följande undantag och
modifikationer:

1:o. Ehuru hittills icke vanligt, har det dock någon
gång händt och kan måhända i framtiden än oftare före-
komma, att, vid upplåtande af mark till jernväg, er-
sättningen för den afträdda marken och den genom jern-
vägens anläggning för egare af angränsande jord upp-
kommande skada blifvit bestämd med särskild beräkning
af den med jernvägstrafiken oundgängligen förenade eld-
fara. Så t. ex. har jernvägsegare stundom åtagit sig
eller af expropriationsnämnd fått sig ålagdt att godtgöra
egaren af en i jernvägens granskap belägen, hos brand-
försäkringsinrättning försäkrad byggnad den förhöjning
af årliga försäkringsafgiften, som komme att blifva en
följd af jernvägens anläggning och den derigenom ökade
risken för byggnaden. Att, der egare af någon i jern-
vägens närhet befintlig egendom sålunda af jernvägens
egare erhållit ersättning för beräknade värdet af den
med jernvägens befarande med lokomotiv oundgängligen
förenade eldfara, den senare bör åtnjuta frihet från att
ersätta genom jernvägstrafiken uppkommen eldskada å
samma egendom, så framt den icke har sin orsak i vård-
löshet i afseende å jernvägens drift, torde vara uppenbart.

2:o. Anläggandet af en jernväg medför vanligen
den följd, att, i anseende till den genom jernvägen åstad-

komna lättnad och bekvämlighet i afseende å samfärdsförhållandena, handel och industri slå sig ned i jernvägens omedelbara närhet. Synnerligen vid jernvägens stationer uppföres den ena byggnaden efter den andra, och massor af hvarjehanda mer eller mindre lätt antändligt löst gods, såsom timmer, sten- och träkol m. m. hopas alldeles invid jernvägens staket. Att jernvägens innehafvare skulle bära den efter jernvägens tillkomst sålunda mångfaldigt ökade risk, synes orimligt, helst de, hvilka, efter det jernvägens anläggning påbörjades, förlagt sin egendom i jernvägens granskap, kunnat och bort taga i beräkning den från jernvägstrafiken hotande eldfara och genom lämpliga preventiva åtgärder förebygga densamma. Det torde vara billigt, att den, som frivilligt utsätter sin egendom för en fara, som han varit i tillfälle att inse, skall, derest skada derigenom inträffar, sjelf vidkännas densamma; och något obehörigt intrång i den egare eller innehafvare af jord tillkommande fria dispositionsrätt öfver densamma kan rimligen icke anses vara åstadkommet derigenom, att lagen bjuder, att den, hvilken eger eller innehar mark, angränsande jernväg, skall vid utöfvande af sin dispositionsrätt taga hänsyn till det genom jernvägens anläggning redan uppkomna faktiska förhållande. Gör han det ej, utan tvärtom, oaktadt den från jernvägstrafiken hotande eldfara, i jernvägens omedelbara granskap upplägger eller låter upplägga brännbara föremål eller uppför byggnad af lätt antändligt ämne eller vidtager annan dylik åtgärd, hvarigenom nämnda eldfara uppenbarligen i väsentlig mån ökas, och sålunda så att säga räcker faran handen, torde ett sådant förfarande rätteligen vara att anse såsom

oförsigtighet och böra medföra den följd att, der, änskönt alla möjliga försigtighetsmått till förekommande af eldsolycka från jernvägsinnehafvarens sida iakttages, antändning ändock sker, jernvägens innehafvare skall åtnjuta befrielse från ansvarighet för skadan, ehvad elden stannat å den oförsigtiges egen mark eller derifrån utbredd sig äfven till sådan egendom, som i följd af sitt afstånd från jernvägen eljest skulle befunnit sig utom området för eldfaran från jernvägstrafiken. På dessa grunder har jernvägs innehafvare i förslaget förklarats fri från skyldighet att ersätta sådan i följd af gnistor från lokomotiv eller i annat jernvägsfordon anbragt eldstad timad skada å annans egendom, som, jemte det den icke har sin orsak i vårdslöshet i afseende å jernvägens drift, tillika är föranledd derigenom, att annan än jernvägens innehafvare, efter det jernvägens anläggning påbörjades, utanför jernvägens område på kortare afstånd från närmaste jernvägs-spår än 30 meter (den längsta sträcka, som, enligt hvad på grund af gjorda iakttagelser synes vara ådagalagdt, en från lokomotivskorsten utslungad eldgnista kan tillryggalägga med förmåga att tända) upplagt brännbart löst gods utan säkert skydd eller uppfört byggnad af eller täckt förut uppförd byggnad med lätt antändligt ämne eller vidtagit annan dylik åtgärd, hvarigenom den från jernvägstrafiken hotande eldfara uppenbarligen i väsentlig mån ökats.

3:o. Det inträffar understundom, att egaren af en intill jernväg gränsande mark genom aftal med jernvägens innehafvare förbinder sig att till undanrödjande eller minskande af den från jernvägstrafiken hotande eldfara verkställa någon viss åtgärd, såsom att flytta en byggnad,

hålla den till jernvägen närmast belägna jordremsan fri från skog eller i stället för tall- eller barrskog, som jorden dittills burit, derå plantera löfträd. Någon gång har också expropriationsnämnd tillagt jordegare ersättning för verkställande af sådan, af nämnden såsom nödig ansedd åtgärd. Om nu bemälde jordegare försummar att fullgöra hvad honom sålunda ålegat och hans egendom i följd häraf genom jernvägstrafiken tager skada, lärer han sjelf böra vidkännas skadan, ehvad nödig försigtighet i afseende å jernvägens drift iakttagits eller icke. I öfverensstämmelse med denna åsigt är sista punkten af förevarande § affattad.

6 §.

Denna § afser, såsom ordalagen deri torde tydligen utmärka, äfven skada af eld, som i jernvägens drift användes, med undantag blott af sådan skada, som uppkommer i följd af gnistor från lokomotiv eller i annat jernvägsfordon anbragt eldstad och hvarom närmast föregående § handlar. Den föreslagna olika ansvarigheten har naturligen sin grund i den väsentligt olika faran.

7 och 8 §§.

Det i 1:sta punkten af 7 § förekommande stadgande, att personer, som af jernvägens innehafvare användas för driften af hans jernväg utan att vara anställda i jernvägens tjenst, skola, såvidt angår den befattning de åta med jernvägens drift, i afseende å bestämmelserna i 2, 5 och 6 §§, anses såsom tillhörande jernvägens förvaltning eller betjening, är, såsom ordalagen i 7 § torde tydligen utmärka, afsedt att gälla icke blott i fråga om tillfälliga arbetare, som jernvägs innehafvare begagnar för driften af

sin jernväg, utan äfven i det fall att driften af en jernväg i större eller mindre omfattning besörjes af en annan jernvägs personal. Detta senare fall är icke sällsynt. Så t. ex. verkställes, i följd af öfverenskommelse mellan styrelsen för statens jernvägstrafik och Vexjö—Alfvestads jernvägsaktiebolag, befordringen af resande och gods å nämnda bolags jernväg uteslutande medelst statens lokomotiv, vagnar och tågbetjening, hvaremot banans bevakning och underhåll samt den s. k. stationstjenstgöringen vid samma jernväg upprätthållas af bolagets egen personal. Ett liknande förhållande eger äfven rum vid Krylbo—Norbergs jernväg. Att en jernvägs personal i någon, ehuru ringare, mån biträder vid besörjande af annan jernvägs trafik, förekommer ganska ofta å hvarje jernväg, som med annan sådan står i samtrafik. Då emellertid jernvägs innehafvare är ensam rådande inom det samma jernväg tillhörande enskilda område, och det uteslutande af honom berott, att i driften af hans jernväg det främmande jernvägsfolket fått deltaga, torde det vara fullt befogadt, att han äfven för detta folk, såvidt angår dess befattning med driften af hans jernväg, får bära ansvaret i ifrågavarande afseende. Den, som till följd af vårdslöshet i afseende å jernvägs drift lider skada, lärer bära om ersättning därför ega hålla sig till jernvägens innehafvare och icke kunna af honom afvisas på den grund, att den, som vållat skadan, icke tillhör jernvägens förvaltning eller betjening.

Men den sålunda uppställda regel, att innehafvare af jernväg är ansvarig äfven för annan jernvägs personal, såvidt den med driften af hans jernväg får taga befattning, synes såsom väsentligen stödjande sig på den förut-

sättning, att hvarje jernvägs innehafvare ensam disponerar öfver sin jernvägs område och följaktligen eger att derigenom ensam anordra alla för trafiken nödiga åtgärder, tariffva ett undantag för sådant fall, der berörda förutsättning icke förefinnes. Å bangård eller annat jernvägsområde, som gemensamt begagnas af två eller flere jernvägar, är den ena jernvägens drift vanligen icke så skild och kan icke heller utan onödigt besvär och kostnad så skiljas från driften af den eller de andra, att det i hvarje fall kan med visshet afgöras, huruvida en af den ena jernvägens folk vidtagen åtgärd skett uteslutande i samma jernvägs drift eller äfven tillhört driften af den eller de andra jernvägarne. Dessutom torde ett sådant områdes egenskap af att vara samfäldt för flere jernvägar föranleda, att icke hvilken som helst af dessa jernvägars innehafvare utan särskild anledning ensam kan göras ansvarig för hvad inom samma område göres eller underlåtes. Om t. ex., såsom vanligen lärer vara förhållandet, underhållet af det gemensamma området uteslutande åligger innehafvaren af den ena jernvägen, synes det icke vara skäligen och billigt att, om han eller hans folk försummar sin skyldighet i detta afseende, den eller de andra jernvägarnes innehafvare därför skola bära ansvaret. På dessa grunder är i 2:dra punkten af 7 § föreslaget, att nyssnämnda regel icke skall gälla i fråga om den, som, medan han är i jernvägs tjänst eller arbete, inom samma jernvägs område tager befattning med annan jernvägs drift; hvarjemte 8 § innehåller särskilda föreskrifter, åsyftande hufvudsakligen att i afseende å skada, som timar å ett för två eller flere jernvägar gemensamt område, hvardera jernvägens innehafvare icke skall vara ansvarig

för den eller de andra jernvägarnes personal, ändå att han för sin jernvägs drift af samma personal betjenats. Att, der i detta hänseende annorlunda öfverenskommits mellan innehafvare af de jernvägar, för hvilka något visst område är gemensamt, sådan öfverenskommelse skall mellan dem vara gällande, ehuru den icke får inverka på tredje mans rätt, har ansetts vara så klart, att det icke behöft i den föreslagna lagen särskildt antydas.

9 §.

Enär det torde vara af synnerlig vigt att den, som i följd af jernvägs drift lidit skada, alltid må för vinnande af skadestånd kunna hålla sig till jernvägen med hvad dertill hör, har, på det att nämnda förmån icke skall vara honom betagen i det fall att jernvägen innehafves och disponeras af annan än dess egare, det i förevarande § föreslagits, att jernvägs egare som åt annan öfverlåter nyttjanderätten till sin jernväg, skall för skada, som derefter i följd af jernvägens drift timar, ansvara lika som jernvägens innehafvare, dock ej med annan sin egendom, än jernvägen och hvad dertill enligt 1 § af förordningen den 15 Oktober 1880 hör, men eger söka sitt åter af jernvägens innehafvare.

10 §.

Hvad denna § innehåller lär icke erfordra någon särskild motivering.

11 §.

I afseende å innehållet af denna § hänvisas till hvad i början af dessa motiv redan är anfördt.

Utdrag af protokollet, hållet uti kongl. maj:ts högsta domstol fredagen den 12 November 1885.

Andra rummet.

Närvarande:

Justitieråden: WRETMAN,
OLIVECRONA,
VON SEGEBADEN,
HERNMARCK,
WEDBERG,
AHLGREN,
ÅBERGSSON.

Tillförordnade byråchefen, revisionssekreteraren Herslow fortsatte och slutade föredragningen af det till högsta domstolen för afgifvande af utlåtande öfverlemnade förslaget till lag angående jernvägs innehafvares och egares ansvarighet för skada i följd af jernvägens drift; hvilket förslag i tryckt exemplar är bifogadt detta protokoll.

Högsta domstolen ansåg förslaget föranleda till följande anmärkningar:

I afseende å öfverskriften till den föreslagna lagen hemställde högsta domstolen, huruvida icke denna öfverskrift lämpligen kunde förkortas till »lag angående ansvarighet för skada i följd af jernvägs drift».

1 §.

För beredande af bättre öfverensstämmelse emellan denna §:s två särskilda moment, ansåg högsta domstolen, att det i andra momentet begagnade uttryck »befaren med lokomotiv» borde utbytas mot orden »befaren med användande af ångkraft».

2 §.

Högsta domstolen anmärkte att, då förevarande § innehöller den allmänna regeln i fråga om jernvägsinnehafvares skyldighet att ersätta skada å person, och skadeståndet enligt denna §, lika så väl som enligt den nästföljande §:n, hvilken endast hade till ändamål att göra jernvägsinnehafvaren, i förhållande särskildt till den af honom i jernvägsdriften anlitade personal, ersättningskyldig äfven i vissa fall, hvarom 2 § icke handlade, skulle utgå enligt de i strafflagen stadgade grunder, föreskriften om dessa grundens tillämpning rätteligen hade sin plats i förevarande § och icke såsom i förslaget vore förhållandet, i 3 §. Med anledning häraf hemställde högsta domstolen, att förevarande § måtte erhålla följande förändrade lydelse:

»Har i följd af — — — till last, skall jernvägens innehafvare utgifva skadestånd enligt de i strafflagen stadgade grunder såsom om han sjelf vållat skadan.»

3 §.

Med hänvisning till den vid nästföregående § gjorda anmärkning, ansåg högsta domstolen, att denna § lämpligen kunde erhålla följande lydelse:

»Varder i följd af jernvägs drift någon, som är anställd i jernvägens tjänst eller arbete, under förrättandet deraf dödad eller skadad, vare, ändå att icke någon annan af jernvägens förvaltning eller betjening vållat skadan, jernvägens innehafvare skyldig gälda skadestånd, der icke han — — — — sjelf ådragit sig skadan.

Sker skadan i följd af annan jernvägs drift, och är icke denna jernvägs innehafvare på grund af — — — — driften af hans egen jernväg.»

4 §.

Enär denna § icke skulle ega tillämplighet i det fall, att den, som blifvit skadad, ljugit döden, ansåg högsta domstolen att i öfverensstämmelse med innehållet af 2 §, der ordet kroppsskada användes i den inskränkta bemärkelse att det ej omfattade sådan skada, som medfört döden, de i början af ifrågavarande § förekommande orden »den som blifvit skadad» borde utbytas mot uttrycket »den som lidit kroppsskada».

5 §.

Då föreskrifterna i denna § uppenbarligen borde ega tillämplighet äfven i det fall, att brandskadan härrörde från glödande kol, som nedfallit ur den under vissa jernvägsfordon befintliga asklåda, men, såsom styrelsen för statens jernvägstrafik anmärkt, det möjligen skulle kunna ifrågasättas, huruvida sådana glödande kol rätteligen vore att hänföra under det i 1:sta momentet af förevarande § begagnade uttrycket »gnistor», ansåg högsta domstolen, äfven med någon jemkning af detta moments affattning i öfrigt, att detsamma lämpligen kunde lyda sålunda:

»Kommer eld lös från lokomotiv eller från eldstad i annat jernvägsfordon, och sker derigenom skada å fast egendom eller å lös egendom, som icke af jernvägens — — — skadan.»

Hvad angick sista momentet af förevarande §, så enär med grunden för det i samma moment meddelade stadgande öfverensstämde, hvad också syntes vara förslagens mening, att, i händelse någon, såsom i detta moment sägs, genom underlåtenhet att fullgöra honom i förhållande till jernvägen åliggande skyldighet sjelf föranledt en å hans egendom timad brandskada och elden derifrån spridt sig till egendom, tillhörande annan, som icke haft någon dylik förpligtelse mot jernvägen eller, der en sådan skyldighet ålegat honom, icke eftersatt densamma, sistnämnde egare, utan hinder af den förres försummelse, vore berättigad att för den skada, han lidit, njuta ersättning af jernvägens innehafvare; men hvad ofvanbemälda styrelse vid detta moment anmärkt syntes utmärka, att momentet med dess nuvarande affattning kunde lemna rum för tvekan huru detsamma i berörda hänseende skulle tolkas, ansågo justitieråden *Wretman, von Segebaden* och *Ahlgren*, att ifrågavarande moment kunde erhålla följande lydelse:

»Der egare af den skadade egendomen, genom underlåtenhet att fullgöra honom jemlikt åtagande eller på annan grund åliggande skyldighet mot jernvägens egare eller innehafvare, sjelf föranledt skadan, vare han icke berättigad till ersättning.»

Justitieråden *Olivecrona, Hernmarck* och *Åbergsson*, som ansågo, att samma otydlighet, hvilken blifvit anmärkt vid sista momentet, kunde anses förefinnas i af-

seende å första delen af 2:dra momentet, och att genom en förändrad uppställning af båda momenten kunde tydligare angifvas de olika fall, då jernvägens innehafvare är befriad från ersättning till alla brandskadade och då befrielsen afser endast en viss brandskadad men icke hans grannar, hemstälde att dessa moment måtte erhålla följande lydelse:

»Har egaren af den skadade egendomen, genom underlåtenhet att fullgöra honom jemlikt åtagande eller på annan grund åliggande skyldighet mot jernvägens egare eller innehafvare sjelf föranledt skadan, vare han icke berättigad till ersättning. Är han jemlikt åtagande eller på annan grund pliktig att sjelf vidkännas den från jernvägstrafiken härrörande eldfara, vare han ej heller till ersättning berättigad, der icke skadan har sin orsak i vårdslöshet i afseende å jernvägens drift.

Är skadan, utan att hafva sin orsak i sådan vårdslöshet, föranledd derigenom, att annan än jernvägens innehafvare, efter det jernvägens anläggning påbörjades, utanför jernvägens område på kortare afstånd från närmaste jernvägsspår än 30 meter upplagt brännbart löst gods utan säkert skydd, eller uppfört byggnad af, eller täckt förut uppförd byggnad med lätt antändligt ämne, eller vidtagit annan dylik åtgärd, som uppenbarligen i väsentlig mån ökat den från jernvägstrafiken hotande eldfara; då vare jernvägens innehafvare från ersättningsskyldighet fri.»

7 §.

Då senare momentet af denna §, enligt hvad motiven till förslaget antydde, syntes endast hafva till ändamål att hänvisa till föreskriften i nästföljande §, funno justitie-

råden *Wretman, Olivecrona, von Segebaden, Hernmarck, Ahlgren* och *Åbergsson* berörda moment, såsom öfverflödigt och möjligen vilseledande, böra utgå.

Justitierådet *Wedberg* lemnade ifrågavarande § utan annan anmärkning än att, hvad angick det fall att å station, der två jernvägar anslöte sig till hvarandra, någon vid den ena jernvägen anställd person toge befattning med den andra jernvägens drift, t. ex. genom att medelst telegram underrätta den främmande jernvägens personal att dess bantåg finge framgå till stationen, och genom en dylik åtgärd föranledde skada, såsom sammanstötning af bantåg inom den främmande jernvägens enskilda område, förslaget väl genom stadgandet i förevarande moment befriade innehafvaren af den jernväg, inom hvars område skadan timat, från ansvarighet för densamma, men, då bestämmelserna i 8 § icke egde tillämplighet å berörda fall, saknade föreskrift derom, att innehafvaren af den jernväg, vid hvilken den, som föranledt skadan, vore anställd, skulle bära ansvaret för olyckan.

8 §.

Högsta domstolen biträdde hvad styrelsen för statens jernvägstrafik anmärkt derom att, derest skada, som timat å område, hvarom förevarande § handlade, vore vållad af personer, anställda vid särskilda jernvägar, dessa jernvägars innehafvare, ehuru solidariskt ansvarige för skadan, sins emellan borde taga del i densamma i förhållande till den större eller mindre skuld, som pröfvades ligga hvar deras personal till last; hvarjemte anmärktes att, i likhet med hvad vid 3 § blifvit förslaget, ordet »folk» lämpligen kunde utbytas mot uttryckt »förvaltning eller betjening».

10 §.

Högsta domstolen ansåg, att denna §, för vinnande af erforderlig fullständighet och tydlighet, borde erhålla följande lydelse:

»Hvad jernvägs egare eller innehafvare utgifvit i skadestånd eger han söka åter af den, som skadan vållat, der icke denne sjelf lidit skadan och enligt 3 § är berättigad att därför njuta ersättning.»

På de af styrelsen för statens jernvägstrafik anförda grunder fann högsta domstolen, att den föreslagna lagen jemväl borde innehålla föreskrift derom, att anspråk på skadestånd enligt denna lag borde anhängiggöras inom en viss tid efter det skadan timat; i hvilket afseende högsta domstolen hemställde, huruvida icke sådan tid kunde bestämmas till två år.

Ex protocollo
Th. Wilh. Malm.

---

*Utdrag af protokollet öfver justitiedepartements-
ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen
i statsrådet å Stockholms slott fredagen
den 18 December 1885,*

i närvaro af:

Hans excellens herr statsministern THEMPTANDER,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena
grefve EHRENSVÄRD,

Statsråden: LOVÉN,

VON STEYERN,

Friherre VON OTTER,

HAMMARSKJÖLD,

RICHERT,

RYDING,

VON KRUSENSTJERNA,

friherre TAMM,

Justitieråden: AHLGREN,

ÅBERGSSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet von Stey-
ern anmälde i underdånighet:

1:o.

Högsta domstolens yttrande öfver det till högsta
domstolen remitterade förslag till lag angående jernvägs

innehafvares och egares ansvarighet för skada i följd af jernvägens drift.

Efter att hafva redogjort för utlåtandets innehåll anförde departementschefen:

»De af högsta domstolen i afseende å öfverskriften till den föreslagna lagen samt vid 1, 2, 3 och 4 §§, 1:sta momentet af 5 § samt 10 § gjorda anmärkningar, hvilka alla afse uteslutande redaktionen, hafva blifvit i förslaget iakttagna; hvarjemte 5 §:ns 2 och 3 moment, till förtydligande af meningen, erhållit den förändrade affattning, hvarom tre ledamöter i högsta domstolen hemställt.

Med anledning af hvad högsta domstolens fleste ledamöter anmärkt mot senare momentet af 7 § har detta moment blifvit uteslutet.

Vid 8 § har högsta domstolen anmärkt att, derest skada, som timat å område, hvarom nämnda § handlar, vållats af personer anstälde vid särskilda jernvägar, dessa jernvägars innehafvare, ehuru solidariskt ansvarige för skadan, sins emellan borde taga del i densamma i förhållande till den större eller mindre skuld, som pröfvades ligga hvarderas personal till last. Ehuru mot bestämmande af sådan grund för skadans fördelning den betänklighet möter, att en fullt rättvis uppskattning af förhållandet emellan den olika skuld, hvardera jernvägens personal har till en af dem gemensamt vållad skada, i de flesta fall måste blifva ytterst vansklig, har dock, då berörda delningsgrund uppenbarligen bäst motsvarar den materiella rättvisans fordran, ifrågavarande § blifvit ändrad i öfverensstämmelse med högsta domstolens hemställan.

Enär jernvägs innehafvare synes ega berättigad anledning att fordra, att den, hvilken anser sig hafva lidit

skada i följd af jernvägens drift och derfor vill af innehafvaren njuta ersättning, icke dröjer med anspråkets instämmande så länge, att omständigheter, som kunnat på saken inverka, hunnit falla ur minnet, har, i enlighet med hvad högsta domstolen hemställt och efter föredömet af flera främmande länders lagstiftning, i förslaget intagits föreskrift derom, att anspråk på skadestånd skall, vid talans förlust, hos domstol anhängiggöras inom två år från den dag, då skadan timade. Härvid torde böra bemärkas att, såsom de i denna del af förslaget begagnade ordalag utmärka, denna preskriptionstid icke är afsedd att gälla i fråga om regresstalan, som jernvägs egare eller innehafvare på grund af 8 § 1 mom. 2:dra punkten eller 9 eller näst sista § kan vilja framställa. Att jernvägs egares eller innehafvares rätt att af vederbörande söka sitt åter lämpligen icke kan underkastas samma preskriptionstid som den skadades rätt att kräfva skadestånd, framgår tydligen deraf att, i händelse den, som lidit skada, framkomme med sitt ersättningsanspråk först inemot slutet af den stadgade preskriptionstiden, dennas tillämpning å berörda regresstalan skulle kunna afskära möjligheten till sådan talans behöriga anhängiggörande.

Såsom Eders Kongl. Maj:t af hvad jag nu anført täcktes finna, har högsta domstolen lemnat de grunder, på hvilka den föreslagna lagstiftningen hvilar, utan anmärkning. Det indirekta omdöme till förmån för förslaget, som ligger i domstolens yttrande, torde man finna bekräftadt vid en jemförelse mellan förslagets viktigare stadganden och de hufvudgrunder, på hvilka lagstiftningen i förevarande ämne är byggd i åtskilliga af Europas öfriga kulturstater.

Beträffande skada å person, har i tyska riket antagits en lag af den 7 Juni 1871, enligt hvilken jernvägsinnehafvare är ansvarig för all genom jernvägsdriften uppkommen skada af sagda beskaffenhet, så framt han icke styrker, att skadan härrört från högre magt eller från den skadades eget vållande; och eger denna regel tillämplighet ehvad den skadade var anställd vid jernvägen eller såsom passagerare åtföljde bantåg eller af annan anledning befann sig å jernbanan eller i dess närhet. Väsentligen enahanda stadganden gälla för Österrike-Ungern. I England, Frankrike, Belgien och Italien ansvarar deremot jernvägsinnehafvare för skada å person endast i det fall, att skadan visas hafva sin orsak i vårdslöshet i afseende å jernvägsdriften, dervid driftspersonalens fel tillräknas jernvägsinnehafvaren.

Det nu framlagda förslaget ansluter sig i ifrågasvarande hänseende närmast till lagstiftningen i de fyra sist nämnda länderna. Den grundsats, hvarifrån Tysklands och Österrike-Ungerns lagar utgå, att nemligen, i händelse någon person vid jernvägens drift skadas, skulden dertill må anses ligga hos jernvägens innehafvare eller dess folk till dess motsatsen bevisas, torde icke vara öfverensstämmande med svensk rättsuppfattning. Men det föreliggande förslaget skiljer sig i så måtto från samtliga förut nämnde länders lagstiftning, att förslaget ålägger jernvägsinnehafvaren en utsträckt ansvarighet i förhållande särskildt till den af honom i jernvägsdriften begagnade personal; i sammanhang hvarmed förslaget, i viss likhet med tyska lagen, anvisar jernvägsinnehafvaren utvägen att, genom bildande af pensions- eller annan understöds-kassa eller medelst personalens försäkrande mot olycksfall,

göra den risk, han i förhållande till sitt folk löper, mindre betungande och lättare att beräkna.

I afseende å skada å egendom, vållad genom eld från lokomotiv, tillämpas i de uppräknade länderna de i hvardera landet gällande allmänna lagbestämmelser beträffande skyldigheten att ersätta skada. Tyskland hyllar, i fråga om rättsförhållandet mellan jernvägen och dess grannar, hufvudsakligen den i romerska rätten antagna grundsats, att jordegares dispositionsrätt öfver sin grund har sin begränsning af skyldigheten att afhålla sig från sådana åtgärder, hvarigenom skadebringande föremål inkomma på annans egendom. I enlighet härmed anses jernvägsinnehafvare pliktig att ersätta brandskada, som å angränsande egendom uppkommit i följd af eldgnistor från lokomotiv, oberoende deraf huruvida vårdslöshet vid jernvägens drift egt rum eller icke. Deremot är i England, Frankrike, Belgien och Italien, jernvägsinnehafvare ansvarig allenast för sådan eldskada, som åstadkommits genom oförsigtigt besörjande af trafiken. I Belgien är det dessutom, till minskande af eldfara från jernvägs-rafiken, genom särskild förordning förbjudet att inom visst afstånd från jernväg utan vederbörande myndighets tillåtelse uppföra byggnader, täcka hus med halm eller annat antändligt ämne eller anlägga sädesstackar eller upplag af brännbara föremål med mera.

Utgående från det genom erfarenheten till fullo ådagalagda förhållande, att den för bantågs framdrifvande nödiga ångkraft icke kan vinnas utan att en eldfara, som icke genom något hittills uppfunnet medel står att aldeles förebygga, på samma gång uppstår, har förslaget, i likhet med tyska lagen, uppställt den, såsom det

synes, rättskänslan bäst tillfredsställande allmänna regel, att den från jernvägstrafiken härrörande eldfara, vare sig den har sitt upphof i ett vårdslöst besörjande af trafiken eller icke, skall bäras af jernvägsinnehafvaren, som framkallat faran. Undantagen från denna regel hafva sin grund dels i skyldigheten för jernvägens grannar att respektera ingångna aftal eller eljest behörigen tillkomna föreskrifter, dels ock i den lika billiga som för jernvägsdriftens bestånd oafvisliga fordran, att allmänheten icke må ega rätt att genom åtgärder, hvilkas olycksdigra beskaffenhet ligger i öppen dag, i obegränsadt mått öka den med driften af hvarje särskild jernväg ursprungligen förenade, i och för sig redan nog tunga risken.

Hvad angår skada å egendom i öfrigt, är i samtliga förutnämnda länder jernvägsinnehafvare för sådan skada ansvarig endast så vida han eller hans folk vållat skadan. Detta är ock förslagets ståndpunkt.

På grund af hvad jag sålunda anført, hemställer jag i underdånighet, att förslaget, sådant det af mig nu förordats, måtte af Eders Kongl Maj:t godkännas och enligt 87 § regeringsformen riksdagen till antagande föreläggas.»

Justitierådet Ahlgren åberopade sin vid förslagets granskning i högsta domstolen gjorda anmärkning i afseende å 5 §.

På tillstyrkan af statsrådets öfrige ledamöter täcktes hans maj:t konungen bifalla hvad föredragande departementschefen hemställt; och skulle proposition i ämnet till riksdagen aflåtas i enlighet med bilagan litt. A. vid detta protokoll.

Ex protocollo

C. P. Hagbergh.

Innehållsförteckning.

	Pag.
Lag, ang. ansvarighet för skada i följd af jernvägs drift, den 12 Mars 1886.....	1.
Inledning.....	7.
Begreppet af jernväg.....	14.
Jernvägs innehafvare.....	19.
Jernvägs drift.....	25.
Jernvägs förvaltning och betjening.....	35.
Jernvägsinnehafvares allmänna ansvarighet för skada å person.....	39.
Jernvägsinnehafvares särskilda ansvarighet för skada å jern- vägens personal.....	46.
Inskränkning af jernvägsinnehafvares skyldighet att ersätta skada å person i vissa fall, der skadan på annat sätt godt- göres.....	57.
Jernvägsinnehafvares ansvarighet för skada å egendom.....	66.
Ansvarighet, åliggande jernvägens egare, då han icke tillika är innehafvare af jernvägen.....	83.
Regress till den, som vållat skadan.....	86.
Preskription af skadeståndstalan.....	88.
Bilagor:	
Det i justitiedepartementet först uppgjorda lagförslaget.....	93.
Motiv dertill.....	98.
Högsta domstolens protokoll med utlåtande öfver samma för- slag.....	114.
Protokoll vid ärendets anmälände i statsrådet d. 18 December 1885.....	121.